

גלגול נשמות*

מעשה שהיה בעיר גייטסהד לפני מספר שנים. וכך היה המעשה, אדם אחד שהיה עשיר, היה לו בן שלא היה בריא במוחו והקרוי ברפואה 'תסמונת דאון'. הבן הזה למד ככל אשר היה יכול להשיג, וכשהגיע לגיל בר מצוה, גיל שלש עשרה שנים, החליט האב לעשות סעודת בר מצוה כפי הרגילות שעושים לכל נער ונער, והזמין האב העשיר כמה וכמה אנשים חשובים לסעודת בר מצוה, ובתוכם של המוזמנים היה ראש ישיבת גייטסהד הגאון רבי לייב גורביץ זצ"ל, וביקש האב מהגאון רבי לייב גורביץ שישא דרשה בפני האורחים, והסכים רבי לייב לדרוש ונעמד והחל לדרוש, וכבר לפני תחילת הדרשה היה מעניין מאד לדעת מה יהיו דבריו של רבי לייב בבר מצוה כזו. ואז החל רבי לייב לומר שידועים הדברים בשם הגר"א, שכולנו בדור הזה מנשמות מדורות הקודמים, ושהנשמה יכולה להתגלגל רק שלשה פעמים, ומסתמא הפעם הזו היא הפעם האחרונה שנשלחת נשמה זו לעולם הזה כדי לתקן את הפגמים של שני הפעמים האחרונים.

והמשיך רבי לייב ואמר, מי שבא לכאן לעולם הזה עם מוח חלש וכמו נער הבר מצוה שלפנינו, הרי שבידוע הוא, שיש לו נשמה גדולה וחשובה, ושחסר רק מעט כדי לתקן את נפשו, ולנשמה זו יש רק עבודה מועטת לעשות פה בעולם הזה, וכמו למשל, עניית אמן או עשיית חסד, ועל כן לנשמה זו לא ניתן מוח חריף ומתוקן, מפני שמוטל על נשמה זו רק לתקן דבר מועט, ולזה מספיק מוח חלש. אבל מי שניתן לו מוח גדול וכשרונות עצומים הרי שמוכח מכך שיש לו הרבה לתקן מגלגולים הראשונים, ולכן צריך מוח חזק, וכשסיים רבי לייב דבריו אלו התיישב על מקומו.

כמובן שלאחר שאבי הנער הבר מצוה שמע את דבריו הנפלאים של רבי לייב, שמח האב שמחה גדולה ועצומה, ואז בעקבות זה החליט האב לנסוע לארץ ישראל ביחד עם בנו נער הבר מצוה ולקבל ברכות מגדולי התורה שבארץ ישראל. ואכן כן עשה האב וכשהגיע לארץ ישראל נכנס האב עם בנו לחדרו של מרן החזון איש זצ"ל, ונעמד החזון איש על רגליו, והתפלא האב על זה שהחזון איש עומד בשבילו, ולפיכך חשב האב שאולי יש בחדר אדם אחר

* ועד זה נמסר ע"י המשגיח הגה"צ רבי מתתיהו חיים סלומון שליט"א ביום כ"ד שבט תשס"ה.

העומד מאחוריהם, והחזון איש עומד לכבוד אותו האדם שעומד מאחוריו, אך לכשהביט לאחוריו ראה שאין שם איש, וכשהבין שאכן החזון איש עומד לכבודו, פנה אל החזון איש ואמר לחזון איש שאיננו צריך לעמוד בשבילו. והשיבו החזון איש "אין אני עומד בשבילך, אלא הנני עומד בשביל בנך שהוא מהנשמות הגדולות שבדור"!!

"מעשה שהיה כך היה"*

☆ ☆ ☆

א. אחד מן השומעים העירני שצריך עיון בדברי רבי לייב, שנמצא לפי זה שהגדולים שבדור ההוא וכגון החזון איש והגרי"ז מבריסק זצ"ל, שהיה להם מוחות נשגבים, וכי נאמר שהם גלגול כאן בעולם הזה מנשמות פחותות הצריכות תיקון רב, מפני שלפי דברי רבי לייב יוצא איפוא שמוח חלש הוא סימן שהנשמה של אותו אחד היא נשמה גדולה ושיש לנשמה זו רק מעט לתקן, ושבעל מוח חזק ובעל כשרון גדול הרי זה סימן שיש לנשמה זו תיקון רב לתקן, ואשר על כן נשמה זו צריכה מוח כל כך חשוב, וסימן זה הוא צריך עיון שמהגדולים הנ"ל מוכח לא כך, ומוכח מהם שיתכן נשמה שלא צריך כל כך תיקון ובכל זאת לנשמה זו תהיה לה מוח נשגב.

והנה הצעתי ההערה הנ"ל להמשגיח שליט"א, והשיבני: בתחילה במעשה שהיה שאירע לפני מספר שנים בימיו של ה"שאה" הפרסי של איראן, וכך היה המעשה, היה שם באותו הזמן יהודי מקובל אשר נקרא בשם "בן דוד", ואותו "בן דוד" היה בו תופעה מיוחדת, והתופעה המיוחדת היתה שהיה מספר את העתידות שם באיראן, והיה מגלה עתידות, ואותו "בן דוד" היה גם כן אומר על האדם שהיה מדבר עליו שאדם זה בא בגלגול ראשון או שני או שלישי, והיה אומר גם כן מה שכבר עשה ומה שיהיה עמו בלעתיד, ואותו בן דוד התגורר שם עד הזמן שהיתה מרידה, ולאחר המרידה מיד ברח לארץ ישראל, והחל בארץ ישראל לעסוק במלאכתו, מלאכת "מגיד עתידות" וכיוצא בזה.

והנה באותו הזמן - הפרק, חלה הגה"צ רבי אליהו לאפיאן זצ"ל, והגיע למצב של חולה מסוכן, וניגש הגה"צ רבי שלום שבדרון זצ"ל לבנו של רבי אלי' אל הגאון רבי לייב לאפיאן זצ"ל ואמר לו שנבוא ונשאל את בן דוד מה יהיה עם אביך. והשיב רבי לייב שאביו איננו מרוצה מבן דוד במעשיו וצדקותיו וכו', והנני יודע שלא יהיה כרצונו אם אלך לבן דוד. אך רבי שלום השיבו רק לך יש ציווי כזה ומשא"כ לי שאין לי ציווי כזה ואני אשאל את בן דוד ואתה תשתוק, והסכים רבי לייב והלכו יחדיו אל בן דוד ושאלוהו, והשיב בן דוד גדולות ונפלאות על רבי אלי', והוסיף ואמר, שר' אלי' הוא גלגול מאסף - (מזמור לאסף) ועוד הוסיף בן דוד ואמר שרבי אלי' מימיו לא הקפיד על שום בן אדם.

לאחר מכן הלך רבי לייב לאביו לרבי אלי' ואמר לו, אבא, חטאתי פשעתי וכו' שאני הלכתי לבן דוד, והנני מבקש ממך, אבא, תגיד לי, האם היה לך מימך קפידא כל שהיא על בן אדם בעולם (וכידוע שהיה לרבי אלי' שונאים ובעלי מחלוקת וכו'), והאבא

רבי אלי' חשב על זה, ואז השיב לבנו רבי לייב שיתכן שלא היה לו הקפדה על שום אדם. (ונמצא שבן דוד אכן דיבר בזה נכונה). ועוד הוסיף המשגיח לאחר שסיפר סיפור זה, ואמר, שיתכן לומר שהטעם לדבר שהקב"ה שלח בגלגול השלישי איש בעל מוח חזק וגדול, הוא, מפני, שאע"פ שבא מגלגול מאיש גדול מכל מקום ישנן דברים מסויימים שהחסיד, ובמצב כזה רק אדם גדול יכול לתקן את אותם דברים, וכגון אצל רבי אלי' שהיה גלגול של אסף ובכל זאת צריך לומר שהיו אצלו דברים שהיה צריך לתקן ורק איש כמו רבי אלי' יכול לתקן אותם.

והוסיף עוד המשגיח ואמר, אמשול על זה משל, והמשל הוא, דאילו היה אדם גדול שהיה יכול ללמוד בזמן מסויים והיה מתבטל באותו הזמן ובחיייו לא תיקן את הדבר הזה, ועל כן נאלץ במצב כזה לחזור בגלגול אל העולם הזה כדי לתקן את התיקון הזה, והרי ברור שלזה צריך אדם גדול עם נשמה גדולה כדי שתוכל לתקן חטא כזה של ביטול תורה של דפי גמרא רבים מאד שלא למדם, והנמשל הוא, שעל כן טוב נוכל לומר שאנשים גדולים של דורינו באו גם כן מנשמות גדולות ועל פי הדרך הנ"ל. ועוד אמר המשגיח, שמה שאמר הר"מ רבי לייב גורביץ זצ"ל בדרשתו שמוח קטן וחלש היא נשמה גדולה זהו מוכרח כך לומר ומשא"כ להיפך לומר שמוח גדול וחזק היא נשמה קטנה הרי זה איננו מוכרח לומר כך, והיינו משום שלפעמים יכולה לבוא נשמה גדולה ולהכנס במוח חזק מפני שצריכה רק תיקון קצת, ואשר דוקא אדם גדול כזה יכול לתקן וכמש"נ.

ועוד אמר המשגיח, שפעולותיו של בן דוד שידע לומר עתידות היתה רק חכמה אשר בן אדם יכול ללמוד אותה ונקראת "גורל דניאל", ויש לאלו מן הרב"יס כח במקצת בענין זה, עד כאן דברי המשגיח.

ושוב שאלתיו האם אסף שהזכיר בן דוד שרבי אלי' הוא גלגול שלו הכוונה היא על אסף שהיה מבני קרח ששמו היה אביאסף וכנזכר בפרשת וארא (שמות ו' כ"ד) וכנזכר בספר דברי הימים, או שמא הכוונה לאסף אחר. והשיבני שאיננו יודע, אבל שמע זאת סתם שר' אלי' היה גלגול של אסף.